

FORESTS DELS POBLES

Número 7 • Tardor 2025

La revista d'ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals
Propietàries Forestals a Catalunya

FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 7 • Tardor 2025

CONSELL DE REDACCIÓ

ELFOCAT: Martí Riera i Rovira, Josep Lluís Piqué i Subirana

i Narcís Ribes i Besalú

Carles B. Gorbs (direcció)

Olga Prat i Plans (coordinació i redacció)

CORRECCIÓ

Jordi Jové i Gestí

DISSENY

Anna Fenoy i Vinuesa

Fotografies de la portada:

Constitució a Montferrer d'ELFOCAT, el juliol del 2010

www.elfocat.cat

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

Diputació de Lleida

**Diputació
de Girona**

Editorial

El món forestal està vivint un moment de canvis profunds que invaliden els paràmetres de gestió dels terrenys forestals fins ara existents, i que obliguen a enfocar de nou les funcions de protecció, de producció i socials dels boscos. D'alguns d'aquests canvis en parlem en aquest nou número de ***Forests dels Pobles***. Ho fem, per exemple, sobre l'aparició de la nova generació d'incendis forestals molt més agressius i incontrolables, l'estat crític en què es troba el món rural català i les noves realitats pel que fa a l'aprofitament de la fusta dels boscos, entre d'altres.

Així doncs, els professionals bombers de la Generalitat de Catalunya (UTE GRAF) ens fan una acurada reflexió sobre la campanya del 2025, amb una clara referència als greus focs que s'han produït en diverses comunitats espanyoles. Josep Maria Vila d'Abadal Serra, president de l'organisme de certificació forestal PEFC Catalunya i propietari forestal, ens alerta del gravíssim moment que viu el món rural català; i des del sector de rematants i serradors de Catalunya, tant des de l'associació que els agrupa com des de l'exemple d'una serradora del Pirineu que impulsa la producció local, se'ns il·lustra sobre com s'enfoca en cada cas la producció de fusta –bona part de la qual prové de les forests de propietat local– davant els nous reptes que es plantegen.

També en aquesta publicació coneixerem més a fons les poblacions i les forests de propietat local corresponents als pobles de Senan (Conca de Barberà) i Planoles (Ripollès), així com la forest Séuva i Casteret i el poble de Les (Val d'Aran), premiat en la darrera edició del premi Forest Local de Gestió Reconeguda, i que s'ha pogut beneficiar del projecte BoscAran que s'ha realitzat a tota la comarca i que ha comptat amb el suport d'ELFOCAT.

Ja en el marc específic d'altres accions d'ELFOCAT cal destacar l'Assemblea de la FECOF, Federació Europea de Municipis Forestals, que va tenir lloc precisament a Catalunya, amb la presència de representants europeus de l'ens, així com de les delegacions d'Alemanya, Bulgària, França i Catalunya. I també fem referència en aquest número a la presència d'ELFOCAT a la fira Municipàlia 2025, a Lleida.

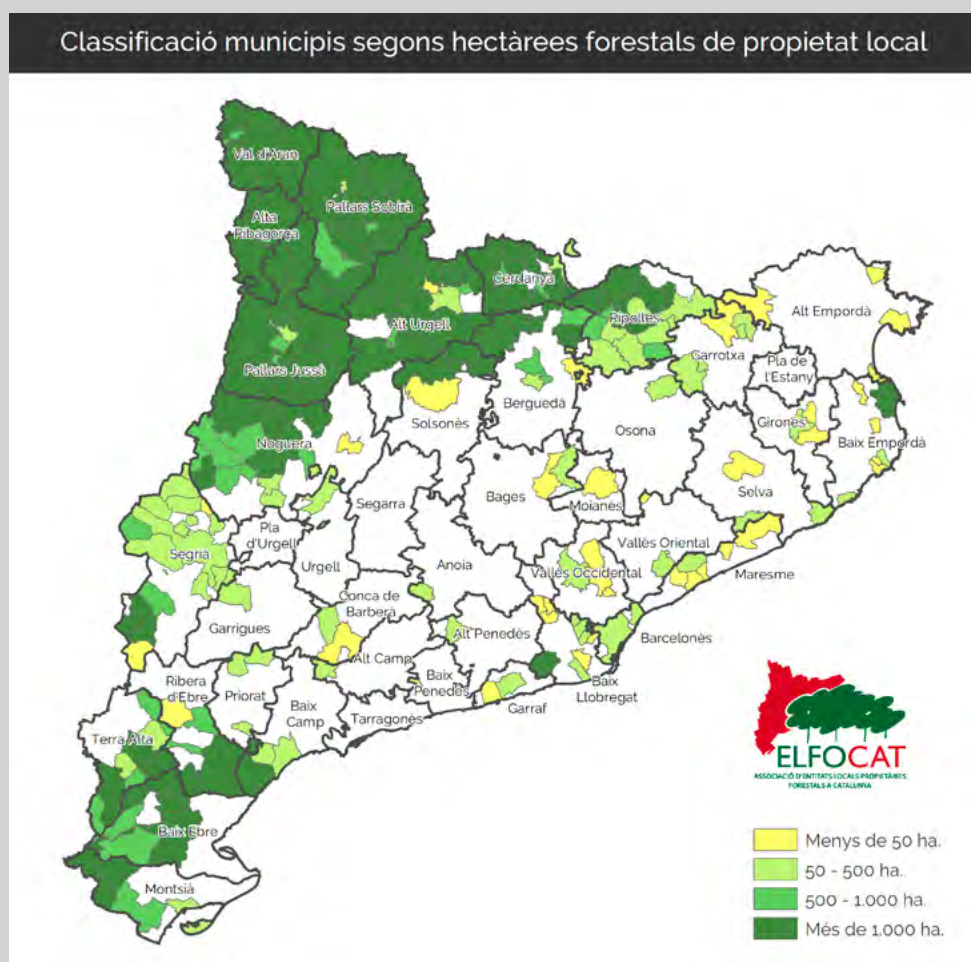
Tot plegat ens mostra que el sector forestal municipal, com a propietari de l'important patrimoni que constitueixen les forests dels pobles, treballa, des de cada municipi, EMD i des d'ELFOCAT, i malgrat les dificultats del moment, per gestionar, millorar i protegir aquest gran valor format pels boscos i les pastures de les entitats locals.

ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Podeu veure els objectius de l'entitat clicant aquí,
així com conèixer-ne els membres que conformen la Junta de Govern
i els ens associats.

Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament) 25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

www.elfocat.cat

© Dolors Gibert

Sumari

Notícies

El II premi Forest Local de Gestió Reconeguda adreçat a les forests dels pobles	6
ELFOCAT, present a la fira Municipàlia 2025	14
ELFOCAT organitza i acull, a Catalunya, l'Assemblea de la FECOF	16

L'article

La Campanya Forestal 2025: la confirmació del nou règim d'incendis	20
--	----

El dossier: El sector forestal a Catalunya

ARESCAT: una sola veu per al sector empresarial forestal	28
Fustes Sebastia, el valor de la fusta del Pirineu	34

L'article d'opinió

Món urbà - país rural: al límit del no retorn	40
---	----

Ens associats

Senan	44
Planoles	50

Accions d'ELFOCAT

II premi Forest Local de Gestió Reconeçada adreçat a les forests dels pobles

Durant la celebració de la Fira Municipal de Lleida 2025 (vegeu la pàgina 14), el passat 21 d'octubre va tenir lloc el lliurament i el reconeixement públic del II premi Forest Local de Gestió Reconeçada organitzat per ELFOCAT, un guardó que reconeix públicament i de forma anual la gestió forestal exemplar de les forests de propietat local. El premi 2025 ha recaigut en la **forest Séuva i Casteret, de l'Ajuntament de Les (Val d'Aran)** i gestionada amb el suport del Conselh Generau d'Aran.

La segona edició del premi Forest Local de Gestió Reconeçada ja té guanyador. El guardó, organitzat per ELFOCAT, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Municipis (ACM), de la Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya i del Col·legi Oficial d'Enginyers de Forests a Catalunya, ha reconegut una forest de pobles (forest de propietat d'ens locals radicats a Catalunya) remarcable per algun aspecte relacionat amb la seva gestió. En aquest sentit, els criteris per a l'elecció de la forest premiada han tingut en compte factors vinculats a una

gestió forestal en sentit ampli, amb la inclusió dels aspectes productors, protectors socials, innovadors, tradicionals o qualsevol altre relacionat amb la gestió multifuncional de la forest de propietat local.

L'Ajuntament de Les ha estat l'ens guardonat per la **forest Séuva i Casteret**, segons el criteri del Jurat, format per Martí Riera i Rovira, president d'ELFOCAT; David Meya, subdirector general de Boscos i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya; Sergi Penedès, secretari general adjunt de l'Associació

Catalana de Municipis (ACM); Cristina Montserrat, degana del Col·legi d'Enginyers de Forests de Catalunya, i Narcís Ribes, gerent d'ELFOCAT i alhora secretari del Jurat.

Després de les intervencions de Martí Riera i de Narcís Ribes per part d'ELFOCAT, es va fer la lectura del veredictes per part del portaveu del Jurat, Sergi Penedès. Tot seguit, el director general de Boscos i Gestió de Medi de la Generalitat de Catalunya, Jaume Minguell, va fer el lliurament del trofeu i el diploma a l'Ajuntament de Les, com a ens local guanyador, i d'un diploma al Conselh Generau d'Aran, per la seva participació i suport al projecte premiat. En aquesta segona edició del premi, el guardó ha estat simbolitzat en forma d'una estatueta de fusta inspirada en un ésser mitològic del bosc. Es tracta d'un elf d'una certa edat i, per tant, ple de saviesa i coneixement; una peça única i original que és obra de l'escultor i artesà Aaron Pérez Silva, de Rialp (Pallars Sobirà).

El premi, a més, inclou la realització d'una fitxa resum del projecte que es divulga a través de la web d'ELFOCAT, mentre que la forest passa a incorporar-se al corresponent Catàleg de forests locals de gestió reconeguda, a efectes de divulgació i promoció dels valors de l'excel·lència en la gestió forestal local.

© Dolors Gibert

© Dolors Gibert

Imatges del lliurament del premi a l'estand d'ELFOCAT, a la Fira Municipàlia de Lleida 2025.

Cal recordar que podien participar al premi tots els ens locals de Catalunya, en especial ajuntaments o entitats locals municipals descentralitzades, i també ens locals supra-municipals com ara les diputacions o els consells comarcals que complissin el fet de ser propietaris de forests amb gestió forestal planificada o ordenada en qualsevol de les figures de planificació existents.

La forest guardonada: Séuva i Casteret, de l'Ajuntament de Les

La forest Séuva i Casteret, de l'Ajuntament de Les (Val d'Aran) i gestionada amb el suport del Conselh Generau d'Aran, ha estat premiada per realitzar una **gestió de l'avetosa** de caire naturalista amb funció productora i productiva, amb anàlisi peu a peu, i amb la promoció de l'ampliació d'espècies principals, així com l'aplicació d'un sistema de treta

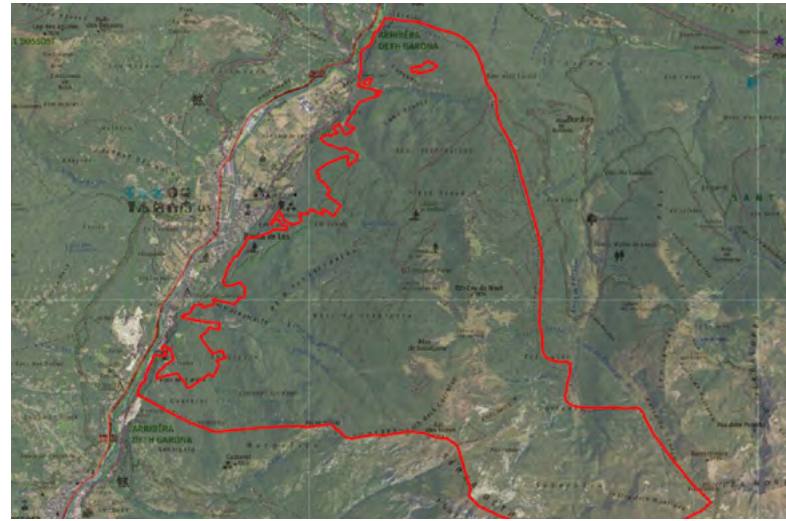
per cable aeri adaptat a les característiques de la forest, i dins d'un programa anomenat BoscAran. Això inclou la tasca de formació de professionals en el maneig del cable aeri i la divulgació dels resultats tècnics de la gestió silvícola multifuncional aplicada.

Ubicada a l'est de la població de Les, amb un rang d'alçades que van des dels 615 m al riu Garona i vora la població, fins al tuc de Montludé (2.513 m), la forest s'identifica com a L-296 en el Catàleg d'utilitat pública, té una superfície de 1.108,29 ha i en destaquen els seus avetars.

Pel que fa a la planificació forestal, s'està elaborant el projecte d'ordenació forestal i, dins del marc del projecte BoscAran, està prevista una actuació al bosc de Soberpèra en una superfície de 30,84 ha, dins de la mateixa forest d'utilitat pública de Séuva e Casteret.

La forest premiada realitza una gestió de l'avetosa de caire naturalista, amb funció productora i productiva, amb anàlisi peu a peu i amb la promoció de l'ampliació d'espècies principals, així com l'aplicació d'un sistema de treta per cable aeri adaptat a les característiques de la forest i dins del programa BoscAran

Plànol de la forest.

Algunes dades físiques i biològiques

A causa de l'elevat rang altitudinal que abasta, s'hi troben representades pràcticament totes les formacions forestals arbrades del vessant atlàntic del Pirineu: boscos

La forest emmarca la població de Les des del riu Garona fins als pics de Montludé i de Nere.

La gestió de l'avetosa es fa peu a peu mitjançant desembosc per cable aeri, amb una funció protectora i de millora silvícola de la massa i dins del programa BoscAran.

mixtos de frondoses a les parts baixes, històricament utilitzades com a llenyers veïnals; parts mitjanes amb predominància de boscos de coníferes dominades per l'avet, que han estat objecte d'una gestió forestal activa en el passat i, conseqüentment, d'una font constant de rendes per a la propietat, i les parts altes dominades per pastures atlàntiques i alta muntanya, terrenys sobre els quals s'han compatibilitzat els valors de protecció i ambientals amb l'aprofitament tradicional de pastures. Cal destacar, també, que s'hi troba l'àrea d'interès botànic per la possible presència de *Phyllodoce caerulea*.

Pel que fa als hàbitats faunístics, són boscos mixtos de roure pèrol, freixe i teix, fagedes, avetoses i prats alpins, amb àrees d'interès faunístic pel gall fer (*Tetrao urogallus*), l'os bru (*Ursus arctos*), la perdiu blanca (*Lagopus muta*) i l'artròpode *Rosalia alpina*.

Dades relatives a la gestió o els aprofitaments

Amb relació a les existències forestals, Séuva i Casteret compta amb una "massa monoespecífica d'*Abies alba* d'estructura irregularitzada peu a peu i/o per bosquets i capitalitzada cap al fustal vell. Un 30-50 % de l'arbrat adult presenta indicis de senescència i/o presenta una *vigorositat* baixa. El volum es concentra majoritàriament a les cohorts mitjana i superior, i la cohort inferior es troba disseminada formant petits cops de regenerat. Hi ha individus aïllats de frondoses i/o tanyes amb dominància de *Fagus sylvatica*, *Betula pendula* i *Sorbus aucuparia*."

Amb una productivitat forestal molt elevada a les avetoses, pel que fa als aprofitaments fustaners, es fa "una tallada de selecció peu a peu, incidint majoritàriament en les classes

diamètriques mitjanes i grans per tal de dur a terme, en sentit ampli, una millora silvícola de la massa, afavorir les clapes de regenerat existent i augmentar la vigorositat i la vitalitat de l'arbrat romanent després de la intervenció. El desembosc es produeix mitjançant cable aeri (per a la instal·lació de la línia del cable per poder desemboscar la fusta resultat de l'actuació esmentada, és necessària la tallada arreu d'una franja d'entre 3-6 m)." D'altres aprofitaments forestals són les llenyes de roure, freixe i bedoll a les parts baixes.

Una gestió integrada amb d'altres usos

En el marc del projecte BoscAran, la forest Sèuva e Casteret CUP-L 296 s'ha seleccionat per dur-hi a terme una silvicultura naturalística, amb la utilització del cable aeri com a mètode de desembosc resultat de la fusta obtinguda amb el tractament silvícola plantejat. Els objectius de la intervenció han estat, d'una banda i de manera prioritària, silvícoles i sanitaris, per revitalitzar la massa existent i potenciar la diversificació estructural i d'espècies; i de l'altra, testar la idoneïtat del cable aeri com a eina de desembosc de fusta en zones de muntanya, i en condicions, a priori, desfavorables per als mètodes de desembosc convencionals.

Pel que fa a altres usos, les avetoses i els prats alpins tenen una clara funció protectora, mentre que, en l'àmbit social, amb aquesta intervenció i amb la gestió que es vol plantejar i tenint en compte que també s'està elaborant un projecte d'ordenació forestal, es vol potenciar la multifuncionalitat de la forest tenint en compte la compatibilització d'usos (aprofitaments fustaners i ramaders amb l'atractiu turístic de la zona i les activitats de lleure que s'hi desenvolupen). L'objectiu és millorar tant la bioeconomia del municipi

l·ligada al sector forestal, com la qualitat de la vida dels habitants mitjançant la utilització de la biomassa com a recurs renovable per calefactar, i la qualitat paisatgística de l'entorn.

L'entrevista als guardonats

Andreu Cortés Labrid, ALCALDE DE LES (VAL D'ARAN)

Què suposa, per al seu Ajuntament i per al municipi, haver rebut aquest premi?

Des del municipi valorem molt afectuosament aquest reconeixement perquè fa temps que no vèiem camions carregats amb troncs, que no es feia gestió forestal i, ara, estem en una situació en què cal canviar el paradigma i ser valents. Hem de començar a fer aquesta bona gestió perquè, d'aquí a 10-15 anys, tinguem uns boscos i una massa forestal al nostre municipi que estigui sanejada i ens permeti conservar-la en el futur.

I és que amb el creixement que es produeix i els canvis socioeconòmics, amb què hi ha menys càrrega ramadera, tenir els boscos i terrenys públics nets, equilibrats i saludables és molt important perquè ens permetrà fer treballs de prevenció d'incendis forestals, que és una de les amenaces més importants que tenim. I és que encara que siguem a la Vall d'Aran, amb un vessant nord i un clima atlàntic, també es comencen a notar els efectes del canvi climàtic.

Què en voleu destacar del pla de gestió que es duu a terme a la forest de Séuva i

Casteret, així com dels beneficis que se n'obtidran?

El premi fa referència al projecte BoscAran, en què, per a l'extracció de la fusta en zones dificultoses, en lloc de fer tiraderes o camins forestals, aquesta s'extreu amb un cable teletransportador. Això facilita tenir punts d'ancoratge determinats i no danyar tant l'entorn del bosc. També permet fer subhastes de fustes en llocs ja planificats i establerts amb el pla d'ordenació.

És un bosc en què als anys 70 del segle passat ja s'havia fet força gestió, però que amb els creixements tan grans de massa forestal anual –al voltant d'un 10 %–, necessitava aquest projecte: amb el canvi climàtic la pluviometria és diferent, encara que tinguem el mateix ordre de cúbics totals (plou amb menys freqüència i això sotmet la massa forestal a un estrès hídric important).

En aquest context, aquestes tècniques importades de les zones alpines –els Alps francesos i del Tirol– poden facilitar una extracció de la fusta feta d'una manera selectiva i zonificant: no es fa una explotació extensiva, sinó selectiva, que creiem que, en un període de 5-10 anys,

ens pot permetre tenir una bona gestió d'aquesta massa forestal.

Creu que aquest model ja inclòs al Catàleg de les forests locals de gestió reconeguda pot servir d'exemple a seguir per part d'altres ens?

Aquest model pot ser extrapolable a altres zones, inclús on no hi hagi tantes dificultats orogràfiques per fer l'extracció. És cert que necessitem crear una economia circular en què, amb aquestes explotacions i tota aquesta fusta, independentment de la que sigui per a fusta i la que es pugui destinar a biomassa, hi hagi un consum intern a la Vall d'Aran i es canviï el paradigma de com escalfem les nostres cases amb els sistemes de calefacció i es tendeixi cap a aquest tipus de combustibles.

Hem de poder fer una transició dels combustibles fòssils com ara el gas o el gasoil cap a les calderes de biomassa, o inclús desenvolupar projectes de *district heatings* que permetin als nostres municipis que el consum de la massa crítica de biomassa faci viable, cíclicament, les citades explotacions, amb ingressos i una viabilitat econòmica.

Cal pensar que aquesta ha estat una prova pilot que ha durat dos anys i que s'ha anat desenvolupant amb finançament de la Fundació Biodiversitat i amb la col·laboració del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya. Creiem que aquest és el camí per fer la transició de matèria primera

energètica, canviar el paradigma de consum i caminar cap a models més sostenibles que creïm, en el marc de la microeconomia, activitats que puguin ser un referent en altres zones rurals.

Com beneficia la població i l'entorn natural el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT?

Estar associats a ELFOCAT ens col·loca en una xarxa on podem fer intercanvi de coneixements i dels projectes que duem a terme. No fa gaire, per exemple, vam realitzar una sèrie de jornades en què els representants d'ELFOCAT van venir a conèixer el projecte de BoscAran, amb l'Associació de les Muntanyes, que es fa en l'àmbit estatal, i el cert és que és clar que el futur passa per treballar en xarxa, compartir maneres de funcionar, experiències i models de gestió forestal que es fan en altres llocs i que poden ser extrapolables, si no en un format íntegre, en certes vessants. 🌱

Accions d'ELFOCAT

ELFOCAT, present a la fira Municipàlia 2025

ELFOCAT va participar, del 21 al 23 d'octubre, com a expositor i amb un estand propi, a una nova edició de la fira Municipàlia de Lleida, amb l'objectiu de fer pedagogia sobre les forests dels pobles i, alhora, fomentar l'associacionisme entre les entitats locals propietàries forestals.

En aquest sentit, ELFOCAT va rebre, entre d'altres, la visita de diversos alcaldes, regidors, secretaris i tècnics municipals, així com de diverses autoritats i personalitats del sector municipalista i de les forests. Durant aquestes visites es van intercanviar opinions i reflexions envers les problemàtiques i activitats

actuals de les forests municipals, i també amb relació als serveis que ofereix l'Associació. Alhora, també es va acollir diverses empreses de serveis forestals i de comunicació que van exposar la seva activitat i van proposar els seus serveis.

Cal recordar i destacar que el 20 % de la superfície forestal de Catalunya correspon a forests dels pobles. En aquest sentit, ELFOCAT aplega el 50 % de les entitats locals propietàries forestals, amb l'objectiu de representar i defensar llurs interessos, dinamitzar el mercat de la fusta, millorar la gestió dels boscos i divulgar el valor de les forests dels pobles.

© Dolors Gibert

© Dolors Gibert

Durant el transcurs de la fira, es va dur a terme, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Municipis (ACM), la Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya i del Col·legi Oficial d'Enginyers de Forests a Catalunya, el lliurament del premi Forest Local de Gestió Reconeguda 2025 a Séuva i Casteret de l'Ajuntament de Les (Val d'Aran), gestionada amb el suport del Conselh Generau d'Aran (vegeu la pàgina 6). 🌿

Accions d'ELFOCAT

ELFOCAT organitza i acull, a Catalunya, l'Assemblea de la FECOF

Enguany la FECOF, Federació Europea de Municipis Forestals, amb seu a Mainz (Alemanya), ha celebrat la seva Assemblea a Catalunya, entre els dies 8 i 11 d'octubre. L'Assemblea FECOF25-CAT, que ha comptat amb l'assistència del president de l'entitat i les delegacions d'Alemanya, França, Bulgària i Catalunya, ha estat organitzada per ELFOCAT, membre

de ple dret de la FECOF des de 2011 i que actualment n'ostenta la vicepresidència. L'objectiu d'aquesta trobada ha estat, a més de tractar les qüestions inherents a l'ens, conèixer de prop diferents models de gestió forestal local a Catalunya —tant en l'àmbit mediterrani com metropolità i atlàntic— i afavorir l'intercanvi d'experiències entre municipis europeus.

© Dolors Gibert

Visita al Museu de la Mediterrània, a Torroella de Montgrí (Baix Empordà).

© Dolors Gibert

Sortida a la forest mediterrània de la Muntanya Gran (Montgrí).

Diferents experiències i models de gestió

Els actes i visites es van iniciar a Torroella de Montgrí-L'Estartit, on la delegació internacional va ser rebuda al Museu de la Mediterrània. Aquest centre va ser la seu de la recepció institucional per part de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, amb l'alcalde, Jordi Colomé, i el regidor de Medi Ambient, Genís Pigem.

A continuació es va fer una visita guiada a les instal·lacions del Museu, i tot seguit els membres de la FECOF es van desplaçar fins a la forest mediterrània de la Muntanya Gran (Montgrí) per conèixer-ne la gestió i els valors ambientals.

Durant la jornada, els participants van rebre les explicacions de diversos especialistes i tècnics, entre els quals hi havia representants de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, l'ADF Montgrí, el Cos de Bombers de la Generalitat i el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, que van detallar aspectes relatius a la prevenció d'incendis, l'aprofitament forestal, la ramaderia extensiva i l'ús social de l'espai. El mateix dia, a la tarda, la delegació es va dirigir a la Casa de la Caritat de Barcelona, que acull el CCCB, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, on, després d'una recepció oficial amb la presència del director general de Boscos i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya, Jaume Minguell; el secretari general adjunt de l'ACM, Sergi Pene-

© Dolors Gibert

Assemblea FECOF25-CAT, a la Casa de la Caritat, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

© Dolors Gibert

dès, i la cap de l'Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals de la Diputació de Barcelona, Anna Sanitjas, va tenir lloc l'Assemblea.

La FECOF25-CAT va ser presidida pel president de l'entitat, Christof Bartsch, i el president d'ELFOCAT, Martí Riera, que van exposar diversos temes relacionats amb la gestió i els objectius de la FECOF.

Diferents experiències i models de gestió

Durant la trobada de quatre dies també es va programar una visita a les forests de la zona del Parc Natural Montnegre-Corredor, partint de Can Bosc, prop de Llinars del Vallès. L'acte, coorganitzat amb la Diputació de Barcelona, va servir per conèixer de primera mà les característiques d'aquestes forests, que estan situades dins d'un espai protegit amb una gestió multifuncional i equilibrada, en zona d'alt risc d'incendi, i que esdevenen un exemple de gestió silvícola.

Posteriorment, després d'una recepció a l'Ajuntament de Campelles (Ripollès), amb l'alcalde de Campelles i presidenta del CEINR, Judit Cornellà; el vicepresident del Consell Comarcal del Ripollès, Àlex Medrano; el diputat de Medi Ambient de la Diputació de Girona, Josep Maria Bagot; el director del CEINR, Gerard Vilà, i el subdirector de Boscos de la Generalitat de Catalunya, David Meya, es va fer una visita a la forest del Bosc de Campelles. Aquest bosc s'ha mostrat com a exemple de gestió d'una forest municipal en zona pirinenca.

COL·LABORADORS DE LA FECOF25-CAT

ELFOCAT

FECOF

Generalitat de Catalunya.
DARPA. Direcció General
de Boscos i Gestió del Medi

Diputació de Barcelona

Diputació de Girona

Associació Catalana de
Municipis i Comarques
(ACM)

Ajuntament de Torroella
de Montgrí

Ajuntament de Campelles

Consorci Espais d'Interès
Natural del Ripollès 🌿

© Dolors Gibert

L'article

La Campanya Forestal 2025: la confirmació del nou règim d'incendis

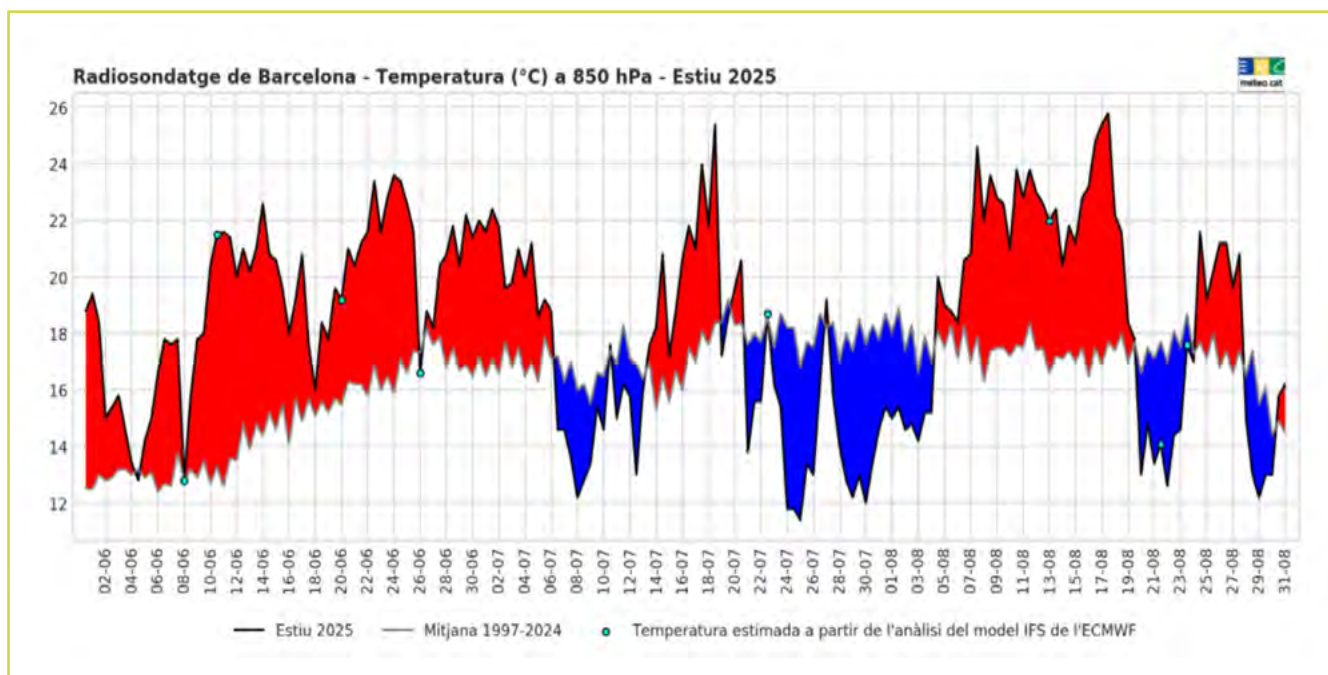
La Campanya Forestal del 2025 és una prova més del canvi d'era en els incendis forestals: la crisi climàtica s'alimenta del declivi rural, que debilita la gestió del territori i la resposta davant de l'incendi. Com a resultat, els boscos tenen més biomassa, més continuïtat i més capacitat de cremar amb intensitat, fet que dificulta la creació de paisatges resilients. A continuació s'exposen les característiques d'aquests incendis i l'amenaça que comporten; es descriu com ha de ser el tipus de resposta que cal adoptar; es presenta el cas recent de Torrefeta i Florejacs i, finalment, es presenta la prevenció com a única estratègia viable amb vista al futur.

La Campanya Forestal del 2025 es va iniciar en un escenari caracteritzat per una alta càrrega de **vegetació morta als boscos** per la sequera acumulada del 2022 al 2024, i un **creixement**

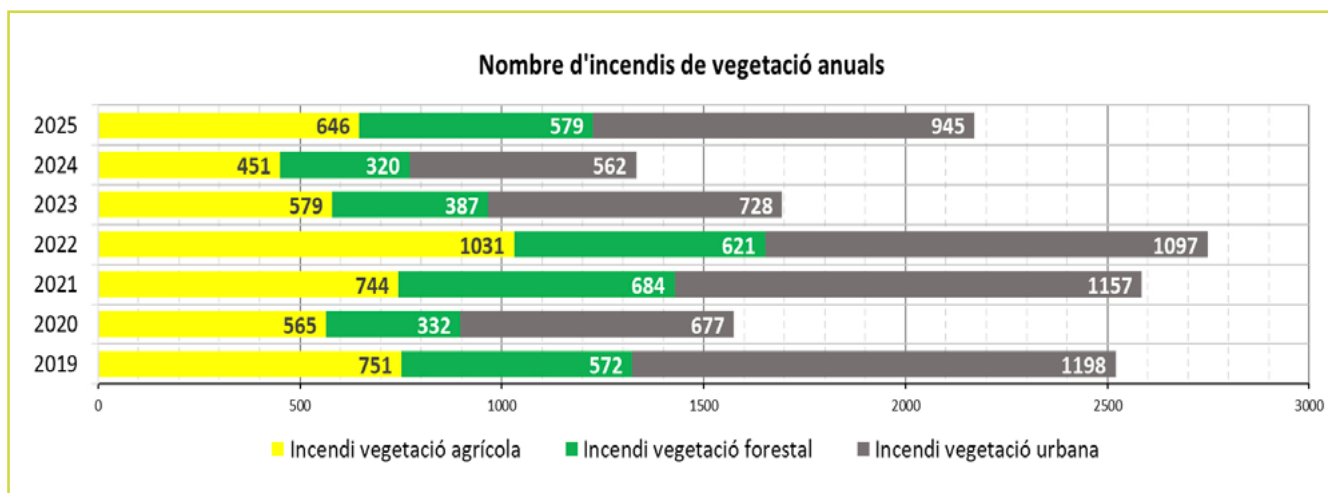
excepcional de combustible fi (herbassars i cereals) a causa de la primavera més plujosa dels últims vint anys. Malgrat la humitat inicial, l'estiu va resultar extraordinàriament càlid,

© Dolors Gibert

Font: meteo.cat. "Avanç del butlletí climàtic de l'estiu del 2025".

amb una ona de sud prolongada (del 23 de maig al 9 de juliol) que va accelerar la disponibilitat del combustible, és a dir, la disponibilitat de la vegetació que podria cremar. Davant d'aquest context els resultats de la Campanya Forestal del 2025 van ser:

- 2.168 intervencions en incendis de vegetació (1 juny - 15 setembre), fet que representa més del 62,6 % respecte al 2024.
- 338 incendis forestals, amb un 86 % de conats (començament d'un incendi, el qual no arriba a consumir-se) de menys d'una hectàrea.
- **8.615,80 hectàrees afectades, un 86,44 % de les quals es concentren en dos grans incendis:**
- Torrefeta i Florejacs: **5.056 ha.**

A les imatges es poden apreciar les diferències entre un incendi sense la capacitat d'interactuar amb l'atmosfera (a l'esquerra, l'incendi de Balaguer del 24 de setembre del 2025) i un incendi que té la capacitat de fer-ho (a la dreta, l'incendi de Vila Real, a Portugal, del 2 d'agost del 2025), que va acabar amb tres bombers ferits, un d'ells de gravetat.

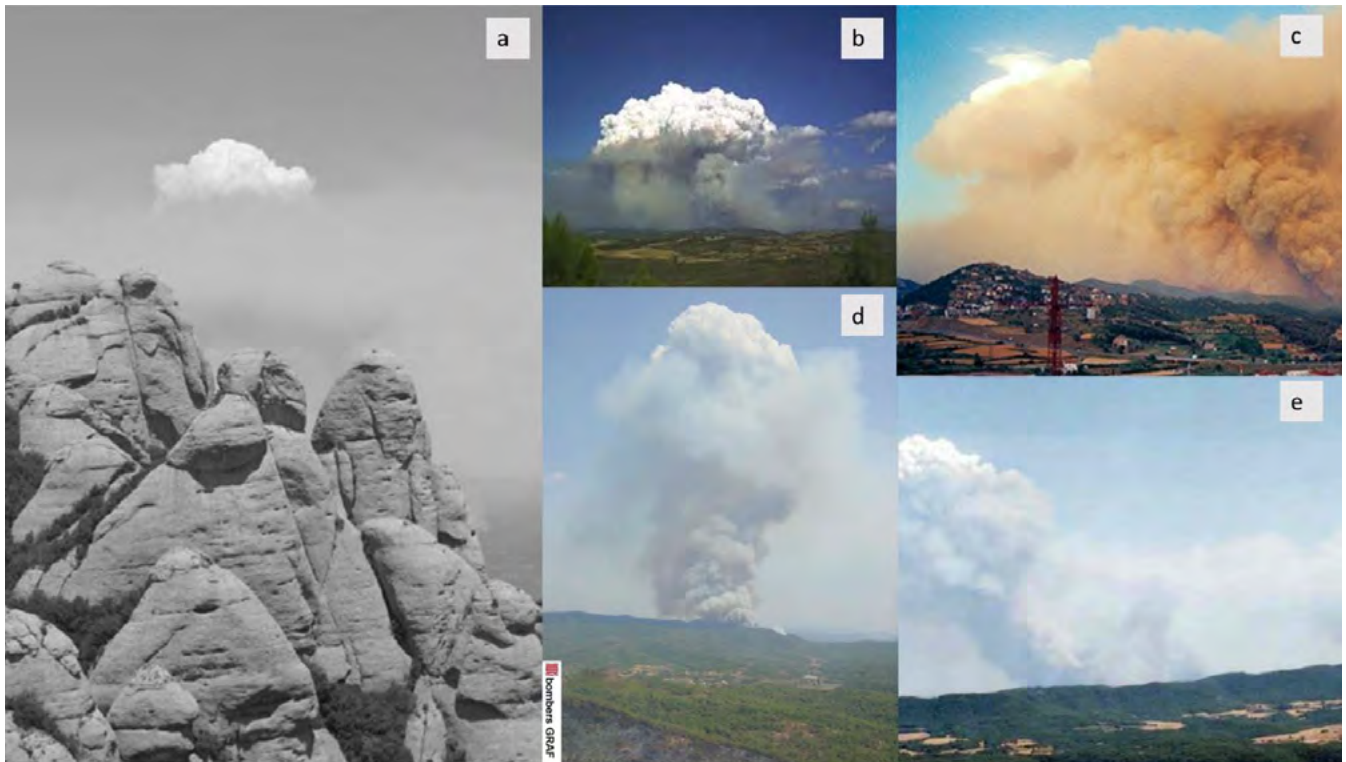
- Paüls: **2.391 ha.**
- Tots els altres: 2.665 ha.
- Predomini de superfície no forestal (4.595,94 ha) sobre superfície forestal (4.019,86 ha).

El nou repte: els incendis de comportament extrem i un territori vulnerable

La Campanya Forestal del 2025 és una prova més del canvi d'era en els incendis forestals: la crisi climàtica s'alimenta del declivi rural, que debilita la gestió del territori i la resposta davant de l'incendi. Com a resultat, els boscos tenen més biomassa, més continuïtat i més capacitat de cremar amb intensitat, fet que dificulta la creació de paisatges resilents.

A aquests canvis s'hi ha de sumar el factor humà de les darreres dècades, que ha urbanitzat el món rural i forestal sense treballar i mantenir el seu entorn, fet que els deixa exposats al possible impacte d'un incendi. Aquesta exposició ha crescut durant les darreres dècades i provoca que calgui destinar recursos a la defensa d'aquests elements vulnerables, en detriment de l'atac a la progressió de l'incendi. D'altra banda, aquesta progressió ha ampliat la seva amenaça i ha exposat encara més el territori i la població.

El darrer factor a sumar, i probablement el més greu de tots, és l'augment en la cadència d'incendis de comportament extrem a escala global, coneguts com **incendis de sisena generació**. Aquests incendis suposen un canvi d'escala, un canvi de paradigma en l'estratègia de l'extinció i una incertesa operativa sense precedents. Però, què són els incendis amb comportament extrem? Són incendis que, gràcies a la quantitat d'energia que alliberen i amb la situació atmosfèrica adequada, poden interactuar amb les capes més superficials de

Pirocúmul·s d'incendis extrems a Catalunya. a) Castelltallat, 1994, des de Montserrat. b) Cardona, 2005. c) Berguedà, 1994. d) Sant Llorenç Savall, l'11 d'agost del 2003. e) Solsonès, 1998, que va cremar 22.000 ha el 19 de juliol fins ben entrada la nit del 20 de juliol.

l'atmosfera. Això genera un pirocúmul, un núvol creat pel mateix incendi que pot provocar forts vents que fan que aquest incendi, de cop i volta, es desplaci a unes velocitats absurdament altes de fins a 30 km/h i en direccions imprevisibles.

Una amenaça global: els incendis extrems entren a l'escala dels grans desastres naturals

Els incendis de comportament extrem han deixat de ser una emergència excepcional per convertir-se en una amenaça global, comparable en escala i impacte als huracans, terratrèmols o tsunamis. Des del 2016, el planeta assisteix a l'aparició successiva d'aquests fenòmens, des de Fort McMurray (Canadà) i Xile (2017), passant per Califòrnia, Sud-àfrica i Austràlia (2018 i 2019), fins al Mediterrani (2021).

A Europa, el canvi és palpable. L'any 2017, Portugal va conèixer la tragèdia: 64 morts en un incendi al juny i 46 més a l'octubre, quan cinc incendis van cremar 274.000 ha en un sol dia. Tres d'ells van assolir velocitats que cremaven 14.000 ha/h, una escala prèviament impensable al continent.

El nostre territori no n'està exempt. Tot i que el sistema de bombers va aconseguir reduir dràsticament la superfície cremada després dels grans incendis dels anys 90, la tendència aquestes darreres dècades s'ha invertit:

- 1994, incendi forestal al Berguedà: 2 camions bombes rurals pesants (BRP) són tomats de costat per una ratxa forta de vent "huracanat".
- 1998, incendi forestal al Solsonès: carre-

ra extrema d'11 km/h amb llançament de focus secundaris fins a 11 km de distància.

- 2003, incendi forestal a Sant Llorenç Savall: atrapament de vehicles i civils a Granera. El foc va créixer 4 km en 38 minuts i va encerclar el poble.
- 2005, incendi forestal a Cardona: primer PyroCb (*pyrocumulonimbus*) registrat formalment a l'Europa occidental. Es va cremar un vehicle lleuger de Bombers i va deixar 5 camions encerclats durant una hora i mitja.
- 2012, incendi forestal de la Jonquera: torna a cremar a un ritme de 8.000 ha/dia.
- 2019, incendi forestal de la Torre de l'Espanyol: els recursos de tot Catalunya només van poder atacar una sisena part del foc; la resta va haver de ser confinada.
- 2021, incendi forestal a Santa Coloma de Queralt: es registra un incendi de sisena generació durant dues hores.
- 2022, incendi forestal a la vall del Segre: es generen quatre pirocúmul·s simultanis.
- 2025, incendi a Torrefeta i Florejacs: l'episodi de piroconvecció més greu registrat a Catalunya. Velocitats de 16-24 km/h i un PyroCb de 14 km d'alçada. Malauradament, l'incendi va provocar la mort de dues persones.

La resposta: col·laboració internacional i aprenentatge compartit

La Unitat Tècnica del Grup d'Actuacions Especials (UTE GRAF) dels Bombers de la Generalitat encara aquesta amenaça investigant i estenent el coneixement sobre aquests fenòmens mitjançant la cooperació amb organismes internacionals i cossos de bombers d'arreu del món. Es tracta d'una unitat pionera que ha

El repte dels propers deu anys és colossal, tant per als operatius com per a la població. L'estiu de 2025, amb més de 50 pirocúmul·s registrats a la península Ibèrica, és la constatació que l'amenaça ja és aquí

estat requerida per participar en les tasques d'extinció d'incendis a Los Angeles, Grècia, Xile, Canadà i Bolívia.

Tot i això, el repte dels propers deu anys és colossal, tant per als operatius com per a la població. L'estiu de 2025, amb més de 50 pirocúmul·s registrats a la península Ibèrica (a Galícia, Portugal i Catalunya, entre d'altres), és la constatació que aquesta amenaça ja és aquí. La prevenció i l'adaptació deixen de ser una opció per convertir-se en una necessitat vital.

Torrefeta i Florejacs, 2025

L'1 de juliol de 2025, l'incendi de Torrefeta i Florejacs va esdevenir **l'episodi de piroconvecció més greu registrat a Catalunya**, cosa que mostra un cop més la irrupció d'aquest règim d'incendis al nostre territori.

Classificat com a incendi de sisena generació, va sorprendre per la seva velocitat i intensitat en un entorn de monocultiu de cereal. El com-

bustible herbaci estava molt sec a causa de les altes temperatures del juny, i va fer que fins i tot els rodals de bosc no poguessin minvar la intensitat de les flames; intensitat amb la qual l'incendi va poder interaccionar ràpidament amb l'atmosfera, arribant a:

- Velocitats de propagació de **16-24 km/h**.
- Tenir un consum mitjà de **1.988 hectàrees per hora**.
- Generar un PyroCb (*pyroculonimbus*) de **14 km d'alçada**.
- Causar **dues víctimes mortals** entre la població civil.

Torrefeta i Florejacs representa, un cop més, el punt d'inflexió que demostra que **les estratègies d'extinció tradicionals són insuficients** quan el foc aconsegueix crear la seva pròpia meteorologia. Les 5.056 ha cremades en poques hores són la prova que aquest règim d'incendis ja és aquí per quedar-se.

Cap a on anem: la prevenció com a única estratègia viable

Els incendis de comportament extrem, com el de Torrefeta i Florejacs, ens han ensenyat una lliçó clau: l'extinció, per si sola, ja no és suficient. La veritable resposta als incendis del segle XXI passa per una gestió activa i intel·ligent del territori. Hem d'entendre que **la millor eina per aturar un incendi de sisena generació no és tan sols responsabilitat dels cossos d'extinció, sinó que passa per dissenyar un paisatge que pugui resistir-lo**.

La resposta tècnica més prometedora és la **construcció de paisatges mosaic**. Aquest concepte **va més enllà de simplement barrejar diferents usos del sòl**; es tracta de gestionar activament les **càrregues i tipologies de combustible** per crear discontinuïtats que redueixin l'energia del foc. Quan una parcel·la amb baixa càrrega de combustible es converteix en una barrera natural, ofereix als bombers una oportunitat crucial per aturar l'avanç de l'in-

Incendi forestal de Torrefeta i Florejacs.

A la imatge superior, l'incendi forestal de Santa Coloma de Queralt, el 2021; i a la inferior, el de Torrefeta i Florejacs del 2025.

cedi. **L'objectiu estratègic és clar: disminuir la intensitat inicial dels incendis per evitar que arribin al punt crític on interactuen amb l'atmosfera i esdevenen impredecibles.**

Mantenir aquest paisatge resilient és impossible sense **un canvi profund en la valoració del sector primari**. Els agricultors i ramaders realitzen, de manera sovint invisible, tasques es-

Cal una gestió activa i intel·ligent del territori. La millor eina per aturar un incendi de sisena generació no és tan sols responsabilitat dels cossos d'extinció, sinó que passa per dissenyar un paisatge que pugui resistir-los

sencials de prevenció: la neteja de parcel·les, el manteniment de pistes i la gestió de la biomassa (amb l'ús integrat del foc, per exemple). Aquestes tasques, **quan es deixen de fer** per falta de relleu generacional i suport econòmic, **representen un cost que tota la societat acaba pagant** amb incendis de magnitud catatròfica o amb inversió pública per realitzar les mateixes tasques –una inversió que no reben els agricultors ni ramaders. **No es pot demanar als productors que assumeixin en solitari el cost de mantenir la seguretat de tot el territori de manera gratuïta.**

Els propers deu anys representen un repte sense precedents. La direcció, però, és clara: **cal prioritzar les actuacions que redueixin la intensitat potencial dels incendis des de l'origen**, integrar el coneixement local en els plans de prevenció i entendre que **invertir en la gestió del territori no és una despesa, sinó l'única assegurança viable contra l'amenaça dels grans incendis**. El cost de la inacció és, ras i curt, el que hem vist cremar aquest estiu. 🌿

Membres de la UTE GRAF dels Bombers de la Generalitat de Catalunya

El sector forestal a Catalunya

Per acostar-nos a la realitat del sector, al dossier parlem de l'Associació de Rematants i Serradors, i d'un exemple de serradora vinculada a la fusta de proximitat

ARESCAT: una sola veu per al sector empresarial forestal

ARESCAT, l'Associació de Rematants i Serradors de Catalunya, aposta des de l'any 2008 per una representació moderna, transversal i eficaç del sector forestal i de la fusta a Catalunya.

L'estructura associativa històrica del sector empresarial de la fusta i la gestió forestal a Catalunya es basava en quatre gremis provincials, cadascun arrelat al seu territori. Durant anys, aquests gremis van ser fonamentals per donar suport a les empreses locals i defensar els interessos del sector en l'àmbit provincial. Amb el temps, però, les necessitats del sector van créixer i es van diversificar i, com a resultat, va sorgir una altra necessitat: la d'una representació més coordinada i robusta davant les institucions. Així va néixer FERESCAT, com a federació dels quatre gremis, per unir serradores, empreses forestals i fusters sota una sola veu.

**Associació de
Rematants i Serradors
de Catalunya**

**Pl. del Mercat, "Puigmercadal"
Edifici Can Jorba
08241 Manresa (Barcelona)**

Telèfon: 648 103 483

Web: www.arescat.cat

E-mail: arescat@arescat.cat

Instagram: [a_r_e_s_c_a_t](https://www.instagram.com/arescat)

LinkedIn: [ARESCAT](https://www.linkedin.com/company/arescat)

Treballs silvícoles.

Tot i els avenços, la gestió federativa es va tornar complexa i poc àgil. Davant aquest repte, el sector va fer un pas endavant amb la creació d'ARESCAT, l'Associació de Rematants i Serradors de Catalunya.

Impulsada l'any 2008 per la iniciativa d'un conjunt d'empreses forestals de rematants i serradores, ARESCAT recull des d'aleshores l'experiència acumulada de les estructures anteriors i aposta per una representació moderna, transversal i eficaç del sector forestal i de la fusta a Catalunya. Aquesta veu conjunta ha permès que tots els associats tinguin representació davant els organismes públics i que se'n defensin les necessitats i els reptes comuns.

Tot un referent en l'actualitat

ARESCAT va néixer com a resposta a la necessitat d'un interlocutor únic, àgil i preparat per

afrontar els reptes actuals: normatius, ambientals, econòmics i socials. Actualment, amb una estructura renovada, l'ens es consolida com el referent associatiu que vertebrava el sector forestal empresarial i n'enforteix la presència institucional.

ARESCAT és una associació sense ànim de lucre, formada per empreses i professionals compromesos amb el futur del sector forestal i de la fusta a Catalunya. Els seus membres dediquen temps, coneixement i esforç de manera voluntària per defensar els interessos col·lectius, impulsar millores normatives i promoure una gestió forestal sostenible, eficient i arrelada al territori. Els membres de la Junta es troben periòdicament per fer avançar el projecte i donar resposta als reptes del sector forestal.

Agrupant més del 75 % de les empreses dedicades a la primera transformació de la fusta,

ARESCAT, present a l'Assemblea UNEMADERA.

així com empreses de rematants i treballs forestals que donen feina a més d'un miler de professionals repartits per tot el territori, es tracta d'una xarxa humana i empresarial que contribueix, dia a dia, a mantenir viu el teixit rural i el patrimoni forestal de Catalunya.

Missió i visió

Des dels seus inicis, ARES CAT ha defensat amb convicció **la importància de mantenir actives les activitats forestals com una eina bàsica per a la preservació del medi natural, mitjançant una gestió activa d'aquests espais.** Segons l'Associació, aquesta activitat s'ha de fer de manera responsable, amb el foment d'una formació especialitzada i una modernització dels treballs que comporti una major professionalització del sector. Aquesta visió s'ha traduït en una tasca constant de diàleg i col·laboració amb les institucions públiques i altres entitats del sector.

ARESCAT agrupa més del 75 % de les empreses dedicades a la primera transformació de la fusta, així com empreses de rematants i treballs forestals que donen feina a més d'un miler de professionals repartits per tot el territori

Pel que fa a la gestió i representació institucional, **ARESCAT és membre de la Confederació Catalana de la Fusta**, que a la vegada és mem-

bre d'**UNEMADERA** (confederació d'àmbit estatal). Participa activament en òrgans com ara la **Taula Intersectorial Forestal i PEFC Catalunya**, impulsant la certificació forestal sostenible i promovent polítiques que assegurin el futur dels boscos del país. També forma part de **PIMEC** i és membre de **País Rural**, moviment integrat per representants de la ciutadania i organitzacions arrelades al món rural en defensa del territori.

La missió d'ARESCAT com a associació implica:

- La representació dels seus associats davant l'Administració i altres entitats.
- La divulgació sobre els beneficis de la gestió forestal sostenible i la defensa de l'ús noble dels recursos obtinguts. L'Associació defensa que la fusta serà el material del segle XXI, ja sigui per la descarbonització de les indústries com per la fixació de carboni en la construcció.
- La informació als associats de les novetats normatives, de finançament, d'ajuts... i d'altres reptes que afecten el seu dia a dia.
- La promoció de la professionalització del sector, donant suport a la formació especialitzada i a la modernització dels equips, i també al compliment tant de les normatives sectorials (EUDR, Llei forestal), com de les normatives transversals (Transport per carretera, seguretat i salut laboral...).

Accions de present

Pel que fa a l'àmbit **formatiu**, des d'ARESCAT s'han realitzat **cursos subvencionats al 100 %** sobre seguretat i salut laboral, interpretació silvícola o l'ús de maquinària pesant. També s'han organitzat **jornades tècniques** sobre te-

mes tan diversos com la cobertura per danys ocasionats a tercers (RC), l'aplicació de les normatives europees EUTR i EUDR, o noves tècniques com ara l'ús dels cables sintètics en treballs forestals.

L'associació participa, a més, com a **sòcia del projecte europeu POCTEFA PYREMPFORGO**, destinat a reforçar la cooperació entre territoris de banda i banda de la frontera per definir i constituir una formació especialitzada per a operaris de maquinària pesant que suposi una

Transport forestal al bosc.

Bosc gestionat de forma sostenible.

major professionalització del sector i una millora en les condicions laborals. Com a tot el sector primari, el forestal no s'escapa d'una manca de personal qualificat que actualment suposa un problema a l'hora de cobrir vacants de les empreses forestals.

Pel que fa a l'àmbit **normatiu**, ARESCAT ha mantingut un paper actiu amb el **seguiment i la implementació del reglament europeu EUDR**, assistint a reunions de representació amb les autoritats competents i a jornades formatives, elaborant articles especialitzats i

ARESCAT defensa amb convicció la importància de mantenir actives les activitats forestals com una eina bàsica per a la preservació del medi natural mitjançant una gestió activa d'aquests espais

difonent informació clau entre les empreses associades. També ha participat de forma activa a les **reunions per a la modificació del Reglament sobre el transport per carretera** que afecta el transport de tronc i estella, organitzant jornades informatives i fent divulgació de les modificacions més rellevants.

També **col·labora amb altres projectes de recerca**, com per exemple amb **Forestal Catalana** per a la substitució d'espècies forestals en repoblacions, apostant per varietats més resistents a plagues i malalties, una iniciativa clau per garantir la resiliència dels boscos davant el canvi climàtic.

Reptes de futur

El repte amb vista al futur d'ARESCAT és seguir l'evolució de tots els temes que tenen una gran incidència en el dia a dia de les empreses forestals, per tal d'aportar solucions, el propi punt de vista i transferir aquest coneixement als associats.

ARESCAT és i vol continuar essent la veu de totes les empreses forestals i de primera transformació de la fusta a Catalunya. Una veu que impulsa, coordina i representa el sector empresarial forestal davant els reptes actuals i futurs. "Com més representatius siguem, més força tindrem per defensar els interessos col·lectius, influir en les polítiques públiques i promoure una gestió forestal sostenible, eficient i arrelada al territori. Per això, animem totes les empreses del sector que comparteixin aquesta visió a sumar-se a l'Associació. Cada nova adhesió reforça el projecte i ens permet lluitar amb més determinació per millorar el present i el futur del nostre bosc, del nostre ofici i del nostre país." 🌱

Equip d'ARESCAT

ARESCAT i ELFOCAT, dos actors de la cadena de valor

Tant ELFOCAT com ARESCAT són dues entitats que aglutinen específicament actors de la cadena de valor del sector forestal: mentre que ELFOCAT agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya, ARESCAT aglutina el teixit empresarial i industrial del sector forestal a Catalunya.

Les dues entitats representen, així, dues baules de la cadena de valor amb un pes específic dins el sector, sobretot pel que fa a l'economia rural i a la creació de llocs de treball. En aquest sentit, participen conjuntament a les llotges de preus de la fusta, a la Comissió de seguiment dels aprofitaments forestals en boscos públics i a les diferents taules intersectorials que convoca l'Administració competent. Formen part, també, d'entitats que representen el món rural, com País Rural, i d'altres que promouen una sostenibilitat en els productes forestals, com PEFC Catalunya. Existeixen, doncs, moltes sinergies que conviden a treballar de forma conjunta en nous reptes, amb la certesa que sorgiran futures col·laboracions que en reforçaran la relació.

Seminari de PYREMPFOR GO organitzat per ARESCAT, el 14 de novembre, a la seu de l'entitat.

El sector forestal a Catalunya

Fustes Sebastia, el valor de la fusta del Pirineu

Fustes Sebastia no és només una fàbrica o una serradora: és la continuació d'una manera d'entendre el bosc i el territori que ha passat de pares a fills durant quatre generacions.

"Tot va començar l'any 1954, quan el meu besavi va fundar una petita empresa dedicada a l'explotació forestal al Pallars Sobirà", explica Sergi Sebastia Sarroca, director comercial de Sebastia, indústries de la fusta (www.sebastia.eu).

Els orígens d'una passió familiar

"En aquells temps –segueix–, la feina al bosc era dura i totalment manual. Els nostres avantpassats coneixien cada arbre, cada pendent i cada racó de les muntanyes. Ja aleshores tenien clar que el bosc era un recurs valuós, però que calia gestionar-lo amb respecte i amb visió de futur."

L'any 1984, la segona generació de la família va fer un pas endavant important: va comprar una petita serradora a Rialp, que estava a punt de tancar per manca de relleu. Aquella decisió va canviar la trajectòria de l'empresa. "No

"Volíem fer productes de més valor afegit que posessin en relleu la qualitat de la fusta del nostre Pirineu.

Per al meu avi, aquest era l'objectiu: donar valor al territori. Aquesta idea, tan senzilla i alhora tan potent, és la que ha guiat sempre el nostre camí"

volíem dedicar-nos a fer palets o embalatges, com feia inicialment la serradora; volíem fer productes de més valor afegit, estructures que posessin en relleu la qualitat de la fusta del nostre Pirineu. Per al meu avi, aquest era l'objectiu: donar valor al territori. Al Pallars, tenim una fusta excel·lent, i volíem demostrar que no cal anar a buscar-la a fora. Aquesta idea, tan senzilla i alhora tan potent, és la que ha guiat sempre el nostre camí."

Evolució i innovació: de les bigues massisses al CLT

A mesura que anaven passant els anys, Fustes Sebastia va anar creixent i adaptant-se als nous temps. A mitjans dels anys 90, va obtenir el marcat CE per a les seves peces estructurals (C-16, C-18 i C-24), un pas que els va situar dins els estàndards europeus de qualitat. En aquell moment ja es treballava amb bigues, cobertes i forjats per a tot tipus de construc-

cions: des d'habitatges fins a naus industrials i cellers.

A principis del 2000, l'empresa va incorporar maquinària de control numèric i va crear una oficina tècnica pròpia. "Fins a la crisi del 2008, ens vam dedicar sobretot a fer estructures de certa envergadura, sempre amb el mateix esperit: combinar tradició i tecnologia", assegura Sergi Sebastia.

"La crisi econòmica ens va obligar a reinventar-nos. El 2009 vam decidir apostar per l'entramat lleuger i vam construir una nova nau equipada amb maquinària especialitzada per a aquest producte. Vam ser dels primers a Espanya a tenir aquesta tecnologia, però amb el temps vam veure que l'entramat lleuger tenia un fort competidor: el CLT."

El 2014 hi va haver un nou gir, "potser el més important de la nostra història recent: vam decidir apostar per la fabricació de CLT (Cross Laminated Timber), un sistema constructiu de fusta contralaminada que estava començant a arribar amb força a Espanya.

El fet de tenir serradora pròpia ens donava un avantatge fonamental: podíem controlar tot el procés, des de l'arbre fins al producte final, assegurant la qualitat i la traçabilitat de cada tauló. Vam invertir en una nova nau, equips de *finger-joint* i una premsa, i vam començar a fabricar els nostres primers panells de CLT."

Actualment, a Fustes Sebastia serren prop de 10.000 m³ de fusta cada any i compten amb un equip d'unes trenta persones que treballa de manera integral, des de la gestió forestal

fins al muntatge final a l'obra. A més, amb la nova planta de fabricació de biga laminada, tanquen el cicle complet de la fusta estructural, de manera que garanteixen així l'autosuficiència i eliminen qualsevol dependència de subministraments externs.

"A Fustes Sebastia, sempre hem preferit mantenir un control absolut sobre tot el procés abans que créixer sense mesura. No busquem ser una gran fàbrica; volem ser una empresa que ofereix qualitat, confiança i proximitat."

La importància de la fusta de proximitat

"Un dels nostres pilars com a empresa és la defensa de la fusta de proximitat. Quan parlem de proximitat no parlem només de quilòmetres, sinó també de responsabilitat ambiental i econòmica", explica Sergi Sebastia.

A Catalunya hi ha diverses espècies de fusta amb ús estructural, però al Pirineu n'hi ha tres que són les protagonistes: l'abet (Abies alba), el pi roig (Pinus sylvestris) i el pi negre (Pinus uncinata). "Cadascuna d'aquestes espècies té unes característiques úniques. L'abet és molt recte i de fibra fina; el pi roig és resistent i versàtil, i el pi negre, que creix a més de 1.500 m, és especialment dur i compacte. Nosaltres treballem amb totes tres, però sense barrejar-les. Les fem servir segons el tipus de producte: la fusta jove i de menor diàmetre la destinem al CLT i al KVH, mentre que les peces més grans van a bigam massís i estructures tradicionals. A més, apostem perquè el client pugui escollir l'espècie amb què vol treballar. Això ens permet oferir un producte personalitzat i adaptat a cada projecte."

Però més enllà de la qüestió tècnica, Sergi Sebastia assegura que hi ha una qüestió de coherència. "A Catalunya, sovint importem fusta

del centre d'Europa mentre els nostres boscos creixen sense una gestió adequada. Els boscos del Pirineu, ben gestionats, poden proveir una fusta d'altíssima qualitat i, a la vegada, contribuir a prevenir incendis i mantenir ecosistemes saludables."

El canvi climàtic també els està donant la raó. Els avets d'Àustria o Alemanya estan patint fortament les sequeres i els atacs d'escarabats, mentre que el pi, més adaptat al nostre clima, es mostra més resilient. Apostar pel pi del Pirineu és, doncs, apostar pel futur.

"La fusta del nostre territori és certificada, de quilòmetre zero (km 0) i, sobretot, carregada de sentit. És un material que parla de casa nostra, del nostre paisatge i de la nostra manera de fer."

Del bosc a la construcció

"La nostra manera de treballar no ha perdut mai el contacte amb el bosc. Comprem la fusta mitjançant subhastes públiques i fem la tala amb motoserra i tractors forestals. Un cop els troncs arriben a la serradora de Rialp, els traiem l'escorça i els serem segons les necessitats del producte final. El procés d'assecatge és fonamental: reduïm la humitat fins a un 9-12 %, i així assegurem l'estabilitat dimensi-

onal de la fusta. Després passem a les fases de mecanitzat, *finger-joint* i encolat. Finalment, obtenim els panells CLT o les bigues laminades, que posteriorment mecanitzem amb precisió mil·limètrica per tal que els edificis es puguin muntar en pocs dies."

Paral·lelament, el departament tècnic —format per enginyers i arquitectes— s'encarrega del disseny i el càlcul estructural, ja sigui en

Actualment, serren prop de 10.000 m³ de fusta cada any i compten amb un equip d'unes trenta persones que treballa de manera integral, des de la gestió forestal fins al muntatge final a l'obra. A més, amb la nova planta de fabricació de biga laminada, tanquen el cicle complet de la fusta estructural, i així es garanteix l'autosuficiència

projectes propis o en col·laboració amb altres enginyeries externes.

"Per a nosaltres, la qualitat visual del CLT és un dels nostres signes d'identitat. En el 90 % dels casos, la fusta que fabriquem queda vista, cosa que ens obliga a un control molt exigent del procés i de l'acabat."

Tecnologia, tradició i sostenibilitat

Tot i la tecnologia que s'ha incorporat —com el centre de mecanitzat Hundegger K2, Hundegger Spedd Cut o l'equip PBA per al CLT—, no s'han volgut perdre "les tradicions que ens han portat fins aquí. Encara avui tallem amb lluna minvant, com feien els nostres padrins, respectant els cicles naturals de la fusta. Innovar no és només comprar màquines noves. És buscar sempre com aprofitar millor cada tronc, reduint el malbaratament i millorant la precisió."

"La gestió forestal sostenible és per a nosaltres una responsabilitat i una necessitat. Els boscos del Pirineu no pateixen desforestació, al contrari: creixen massa. Cal tallar de manera ordenada i racional per mantenir-los vius. Com diem sovint, 'gestió forestal és sinònim de prevenció d'incendis'."

Catalunya no té petroli ni gas, però té una gran riquesa forestal, i aquesta és una oportunitat que es pot deixar perdre. Els arbres són l'única matèria primera que es regenera plantant una llavor, i els boscos joves són els que més CO₂ capten de l'atmosfera.

Mirant cap al futur

"Som conscients que encara tenim molts reptes per davant: formar més professionals, consolidar el model de construcció en fusta, i fer entendre a la societat que la fusta no és un material del passat, sinó el material del futur: sostenible, tècnic, càlid i bell." Des de 1954 fins avui, han passat de serrar al bosc amb serra manual a fabricar panells CLT amb precisió industrial. Però l'essència és la mateixa: transformar la fusta del Pirineu en un producte amb valor afegit i fer-ho amb respecte pel bosc, per la gent i pel territori. "A Fustes Sebastia treballem amb la convicció que el futur de la construcció sostenible a Catalunya passa per creure en allò que tenim a prop, cuidar-ho i donar-li el valor que mereix. El bosc és vida, és patrimoni i és futur. I nosaltres, des de Rialp, volem continuar fent-lo créixer." 🌱

Sergi Sebastia Sarroca

Director comercial de Fustes Sebastia

FES-TE SOCI!

QUÈ FEM PER ALS AJUNTAMENTS?

- Localització forests no UP de propietat local:

Accions de localització i metodologia per localitzar-les des del mateix ajuntament a partir cadastre.

- Diagnosi i dinamització de les forests dels pobles:

Visites personalitzades i definició de mancances i línies de treball: camins forestals, finançament, coordinació amb espais naturals

- Accions sanitat forestal:

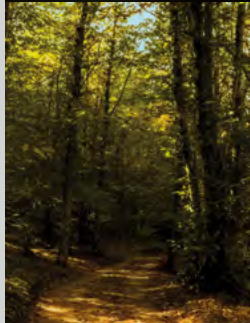
Diagnosi anual estat boscos locals i diagnosi personalitzada per a l'ajuntament.

- Activitat pedagògica:

"Amics de les forests dels pobles"

A les escoles i ampliada a colònies municipals.

- Jornades:

Tècniques i de formació, participació a Fira de Lleida (estand a MUNICI-PÀLIA).

- Materials divulgatius com:

Revista *Forests dels Pobles*, Col·lecció bàsica de llibres sobre les forests dels pobles, etc.

- Suport legal i defensa dels interessos:

Dels ajuntaments forestals en tots els àmbits.

- Mapa interactiu i base de dades a la nostra web:

www.elfocat.cat

- Creació del model de conveni de document:

"Pla d'administració municipal" per coordinar accions forestals de forests privades i públiques d'un mateix municipi.

- Premi Forests locals de gestió reconeguda:

Reconeixement a la gestió forestal d'excel·lència i catàleg de forests reconegudes.

Contacta amb nosaltres: +34 621 123 550
elfocat@elfocat.cat

Més informació: www.elfocat.cat

L'article d'opinió

Món urbà – país rural: al límit del no retorn

Darrerament estem vivint una greu crisi, en aquest cas al sector ramader, que segueix posant en risc la viabilitat de les explotacions familiars. Cal tenir en compte, en aquest sentit, que Europa ha esdevingut una societat plenament urbana que mira el país rural des d'aquesta mirada, sense valorar prou els beneficis que ens genera i la feina que fan cada dia els ramaders.

La crisi actual al sector ramader segueix posant en risc la viabilitat de les explotacions familiars. Com ha estat sempre, amb les directrius europees s'actua de manera contundent eliminant tot el bestiar que conforma el ramat i provocant una gran i profunda ferida a la família que havia dedicat la seva vida al projecte, d'un sol cop i davant els seus ulls.

Ens preguntem: aquestes explotacions familiars seguiran endavant? Seran capaces de tornar a construir el projecte ramader, amb l'esforç que això suposa i la inseguretat sanitària que han tastat? Algunes amb altres ingressos ho provaran, però d'altres ja no ho faran, i perdrem una explotació més, dedicada a aportar-nos aliments d'alta qualitat i a donar forma al nostre paisatge humanitzat, que reconeixem, sense saber-ho, com l'estimada Catalunya rural. Perdrem també la tan reivindicada biodiversitat que acompanya les activitats agràries, i que desapareix quan ho fa aquesta.

Com és possible que passi un fet com aquest durant dècades, quan sabem que ens porta a

la pèrdua d'aliments, fusta, energia, paisatge, biodiversitat, aigua...? Clarament tot això succeeix perquè no es valoren les vaques suficientment i, sobretot, perquè tampoc es valora la feina feta i que fan cada dia els ramaders. No es valora la carn en perfecte estat i sense problemes sanitaris que no està afectada per la malaltia de torn, i no es valora el fet de tenir un seguit de gestors territorials que donen futur i solidesa al nostre país rural. Si això no fos així, els buròcrates de Brussel·les buscarien altres maneres d'actuar que causessin la mínima afectació a l'explotació ramadera, arreglarien els problemes tenint en compte el sector i la nostra Administració tindria una actitud de suport incondicional amb els "amics" vaquers, aplicant les accions que defensen els veterinaris del sector privat i que són possibles en la actualitat.

L'altra mirada

Europa ha esdevingut una societat plenament urbana. Es mira el país rural des d'aquesta mirada, condicionada per la ciència que alimenta el moviment ecologista urbà; la mirada dels tecnòcrates de la planificació territorial que elimina els usos urbans als terrenys que ells

No es valora la feina que fan cada dia els ramaders ni el fet de tenir un seguit de gestors territorials que donen futur i solidesa al nostre país rural

anomenen "no urbanitzables", usos necessaris per desenvolupar el creixement de les activitats tradicionals rurals (construccions i habitatges); la mirada dels sanitaris, obsessionada en el NO RISC alimentari, fet que impossibilita l'obtenció de rendes complementàries amb la comercialització del productor, i genera un augment de costos totalment irracionals... També s'hi suma l'aportació dels darrers arribats, dits animalistes, obsessionats pel tracte als animals de granja i que pensen que no els estimem, sense entendre que hi convivim i fem la vida junts. Aquests s'haurien de preocupar per conèixer l'estat anímic dels ramaders i

**El país rural i la natura són,
per al món urbà, una vàlvula
d'escapament i un mitjà
per recuperar energia.
Però, alhora, les feines, els
costums, els usos,
les construccions
associades... fan nosa**

les ramaderes a qui han matat tot el seu bestiar davant els seus ulls, amb el mandat d'un reglament fet a 2.000 km per gent amb mirada urbana que ignora allò que fan.

Quan treballem els conreus, els ramats, els boscos... amb les feines necessàries perquè tinguin èxit (adobant, llaurant, construint camins de desembosc, tallant arbres, plantant-ne també, aplicant fitosanitaris, vacunant i medicant els animals quan convé, segant...) se'ns mira sense entendre què fem i per a qui. Quan ens diuen que hem de ser rigorosos ja que cobrem subvencions de la PAC, no saben que els qui cobren subvencions són ells, els ciutadans urbans, ja que així poden accedir a aliments d'alta qualitat a preus per sota del cost de producció. És per això que Europa, els Estats i els governs regionals ens poden controlar fins a l'infinit i aplicar una burocràcia cada cop més indigesta.

Als boscos, per exemple, haurem d'aplicar les normes per evitar la desforestació (EUDR) en un continent on no n'hi ha i on el problema és el creixement incontrolat de boscos joves que van ocupant els terrenys agrícoles, abandonats per tot allò que hem explicat anteriorment. Per què?

El projecte de vida dins les ciutats ha suposat grans avenços per a la humanitat i el desenvolupament en general, però quant a l'estabilitat emocional i l'equilibri físic, ha fracassat. Necessitem de ben segur el contacte amb la natura per recuperar energia i poder seguir amb la vida urbana, moderna i estressada de cada dia. Per tant, per al món urbà el país rural és, en primer lloc, una vàlvula d'escapament i el suport imprescindible per seguir existint, ja que aporta el que avui en diem lleure o sortides de cap de setmana. Aquest fet fa, però, que la mirada es fixi en un paisatge al servei exclusivament de l'ús social, mentre que totes les feines, costums, usos, construccions... fan nosa. Les famoses esquelles, campanes, crits de galls, olors de fems... són l'exemple que caricaturitza millor aquest fet. El món urbà no pot entendre ni accepta la seva necessitat per a l'aportació d'aliments, fusta i energia. En definitiva, els gestors rurals fan nosa, perquè impossibiliten el lliure accés dels usuaris del

cap de setmana o les vacances que, a més, reclamen atencions especials perquè pensen que és gràcies a ells que "els rurals" es poden mantenir.

Alerta al límit del no retorn!

No sé si hi som a temps, però la població que viu al primer sector i hi treballa està arribant al límit del no retorn. Tenim grans àrees desertitzades sense pagesos que hi visquin i hi facin la seva explotació, mantenint la possibilitat de l'activitat agrària. L'abandó és generalitzat i està apareixent en zones de les planes on fa poc temps era impensable.

Es necessita, doncs, un canvi profund en què la societat valori el pagès per tot allò que li aporta, acceptant el seu treball a la terra, al bosc i els ramats, les seves necessitats productives i, sobretot, que dipositi confiança en el seu coneixement indígena, eliminant tots els controls innecessaris que provoquen l'abandonament. Hem d'excloure la pagesia de normes animalistes, valorar les seves aportacions ecologistes i aplicar en el seu punt just les accions sanitàries, reduint al mínim els actuals controls ambientals, sanitaris i urbanístics, tot creant un contracte entre ella i la societat amb documents moderns en què es permeti el desenvolupament dels projectes rurals.

Hem d'estar atents a les normes que venen d'Europa, ja que no han estat mai –i encara no ho són– sensibles a la necessitat de mantenir el país rural mediterrani viu. Ens han encolomat a nosaltres la conservació de la natura amb l'excusa, acceptada pels nostres ciutadans urbans, que som dipositaris de molta més diversitat i, per tant, estem obligats a conservar-la amb el nostre cost econòmic i social. Aquest és un fet cert, però ells també tenen responsabilitats i també s'ho haurien d'aplicar, o si més no, permetre que siguem nosaltres els qui decidim sense traves COM fer-ho.

El país rural s'està morint. Si seguim així, ens alimentaran les grans corporacions, perdrem el gust dels productes que es fan vora casa, perdrem biodiversitat, patirem els grans incendis forestals i, en definitiva, anirem cap a una transformació en què la mà de l'home que hi havia sempre actuat deixarà pas a la lliure evolució, a l'abandó.

Em poden dir pessimista, però el que aquí expresso és una realitat que he viscut des de l'any 1979, en què em vaig incorporar a la tasca de gestionar el patrimoni rural familiar a la Plana de Vic i Vidranès. Per posar un exemple, quan vaig arribar-hi hi havia 24 cases de pagès amb activitat agrària i habitades. Al terme de Vidrà, avui en queda una. Hi ha exemples encara més durs, i hem de fer cas del missatge que ens transmeten. 🍋

Josep Maria Vila d'Abadal Serra
Propietari forestal i
president de PEFC Catalunya.

Ha estat president del Consorci Forestal de Catalunya, president i vicepresident primer del Centre de la Propietat Forestal, president de País Rural i membre del Consell de Protecció de la Natura

CONEGUEM LES FORESTS DELS POBLES

Senan

Senan

<https://www.senan.cat/>

Comarca: Conca de Barberà

Població (2024): 46 habitants

Superfície: 11,70 km²

Hectàrees de propietat forestal: 33 ha*

Altitud: 652 m

PARCELA CATASTRAL 43148A00200002

Croquis

Parcela construïda sin división horizontal
Polígono 2 Parcela 2
BOSQUET. SENAN (TARRAGONA)
272.155 m²

Fotografia fachada

Mapa del Polígon 2. Parcel·la 2.

* El municipi de Senan compta amb 22 ha de propietat forestal, amb la singularitat que es tracta d'un bosc que va cedir l'Estat espanyol perquè l'Ajuntament del municipi en fes la gestió.

Vista general de Senan.

L'Ajuntament de Senan és membre i soci fundador de la MdC, l'Associació de Micropobles de Catalunya, i forma part de l'Associació Catalana de Municipis, la Federació de Municipis, l'Associació AEMO, l'Associació AMEP i ara també d'ELFOCAT.

• **Com definiria el paper del seu ens amb relació a la gestió forestal dels terrenys dels quals és propietari?**

El paper de l'Ajuntament de Senan és actiu, responsable i profundament implicat. La gestió forestal es concep com una eina de servei públic, orientada a la prevenció d'incendis, la conservació del patrimoni natural i la dinamització socioambiental del municipi. Tot i ser un municipi amb pocs recursos tècnics i econòmics, treballem per garantir una gestió acurada, sostenible i a llarg termini, que reforci la resiliència del nostre terme.

• **Quines accions destacaria, amb relació a aquestes forests?**

En els darrers anys hem impulsat actuacions rellevants, entre les quals destaquen:

- Dues neteges importants de massa forestal per reduir combustible i millorar l'accessibilitat.
- Una crema prescrita autoritzada per la Generalitat de Catalunya, com a mesura preventiva i de millora de l'estructura del bosc.

- L'obertura i la millora de pistes forestals essencials per a la prevenció i l'extinció d'incendis forestals.
- La creació d'una infraestructura per a la silvopastura, per potenciar una gestió combinada amb ramaderia extensiva com a eina d'equilibri ecològic.
- La recuperació de la Font del Bosquet i l'adequació de l'espai.
- La neteja i manteniment del sender GR-171, un actiu de gran importància paisatgística i turística.

Actualment estem pendents que el Departament d'Agricultura ens aprovi el Pla de millora i gestió forestal del Bosquet de Senan per tal de continuar fent les actuacions necessàries, sobretot de neteja i desbrossat.

Crema prescrita (imatge superior) i neteja del Bosquet de Senan.

- **Quines repercussions econòmiques i beneficis (per a l'entorn, la biodiversitat, la qualitat de vida dels habitants...) se'n deriven, per al territori/municipi, d'aquesta gestió?**

Tot i que la massa forestal de pi blanc no genera un retorn econòmic directe elevat, els beneficis són molt significatius:

- La reducció del risc d'incendis, un factor crític en municipis de petites dimensions.

- La millora de la biodiversitat, cosa que afavoreix espècies adaptades a ambients mediterranis gestionats.
- L'increment del valor paisatgístic, que repercuteix positivament en el turisme de natura i el senderisme.
- La recuperació d'espais d'interès local, amb un reforç del sentiment de pertinença de la població.
- La potenciació de models de gestió sostenible com la silvopastura, que contribueixen al manteniment del mosaic agroforestal.
- La millora de la qualitat de vida dels habitants, gràcies a un entorn més segur, cuidat i accessible.

• **Quines són les principals característiques dels territoris de què són propietaris?**

La singularitat principal és el predomini del bosc de pi blanc, una massa forestal característica del clima mediterrani sec, que presenta una baixa rendibilitat productiva però una alta vulnerabilitat als incendis. Aquesta tipologia obliga a una gestió molt específica i constant.

• **Quines curiositats o anècdotes ens en pot explicar?**

Segurament la curiositat més rellevant és que es tracta d'un bosc cedit per l'Estat l'any 2015 perquè l'Ajuntament en fes la gestió.

Cada cinc anys hem d'enviar una memòria al Ministeri per fer retorn de les accions que hi hem anat desenvolupant. Així doncs, l'anècdota més important fa referència al desconeixement d'aquest fet –el retorn de les accions al Ministeri– i a una carta de requeriment que vam rebre ara fa un parell d'anys. La sort és que vam poder fer un bon retorn de les accions, perquè tot i obviar aquesta qüestió des del Consistori actual, des d'un bon inici, quan vam saber que aquest bosc seria propietat municipal, ens hi vam involucrar de ple.

Infraestructura de silvopastura.

• **Finalment, com beneficia la població i l'entorn natural el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT?**

La incorporació a ELFOCAT ens ofereix l'accés a coneixement tècnic especialitzat en gestió forestal pública; l'intercanvi d'experiències amb altres municipis propietaris de boscos; una major capacitat d'incidència davant d'administracions supramunicipals; oportunitats de projectes conjunts amb relació a la prevenció d'incendis, la biodiversitat i la gestió sostenible, i un reforç del model de gestió pública, posant en valor el paper dels micropobles en la conservació del territori. Per a municipis amb recursos limitats com Senan, formar part d'aquesta xarxa és essencial per afrontar reptes que no podríem assumir sols.

Carme Ferrer Cervelló
Alcaldeessa de Senan

D'interès

Senan és un municipi amb un entorn natural privilegiat i un patrimoni cultural de gran valor. Alguns elements destacables són:

- El nucli històric, amb carrers empedrats i arquitectura rural tradicional.
- Les cabanes i marges de pedra seca, testimoni del treball agrícola ancestral.
- El Mirador de Senan, amb vistes espectaculars sobre la Conca de Barberà.
- El GR-171 i altres rutes de natura, que travessen boscos i camps en mosaic.

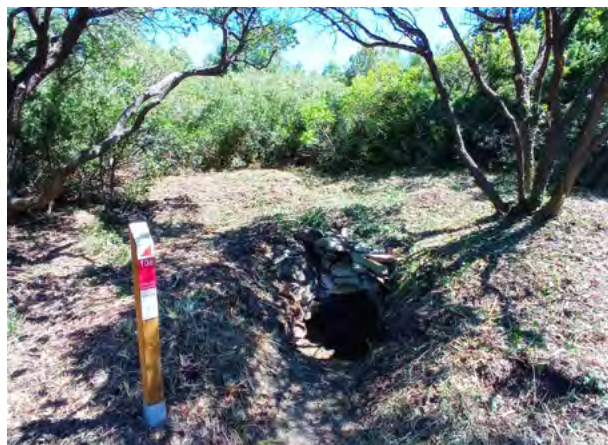

Marge de pedra seca i cabana.

- Les activitats culturals com ara la Festa Major, les Jornades del Cigronet de Senan i la Festa de la Primavera, que pretenen fomentar les tradicions locals i reforcen la cohesió social d'un municipi rural actiu i participatiu.

Pel que fa a l'entorn del bosc de Senan, un dels elements més apreciats pels visitants és la Font del Bosquet, on antigament els veïns i veïnes de Senan hi anaven a menjar la mona de Pasqua. És un espai recuperat que havia quedat totalment colgat per la vegetació. Avui és un lloc de parada obligada per senderistes del GR-171 i per a moltes persones que hi van a berenar o a passar la tarda.

També cal destacar que el terme municipal és un dels més alts de la comarca, fet que regala vistes panoràmiques privilegiades cap al Pirineu i les muntanyes de Prades. 🌿

De dalt a baix, i d'esquerra a dreta, vistes del Mirador de Senan, cultiu de cigronet i Font del Bosquet.

CONEGUEM LES FORESTS DELS POBLES

Planoles

Planoles

<https://planoles.cat/>

Comarca: Ripollès

Població (2024): 306 habitants

Superfície: 18,75 km²

Hectàrees de propietat forestal: 1.285,36 ha*

Altitud: 1.136 m

Enllaç mapa

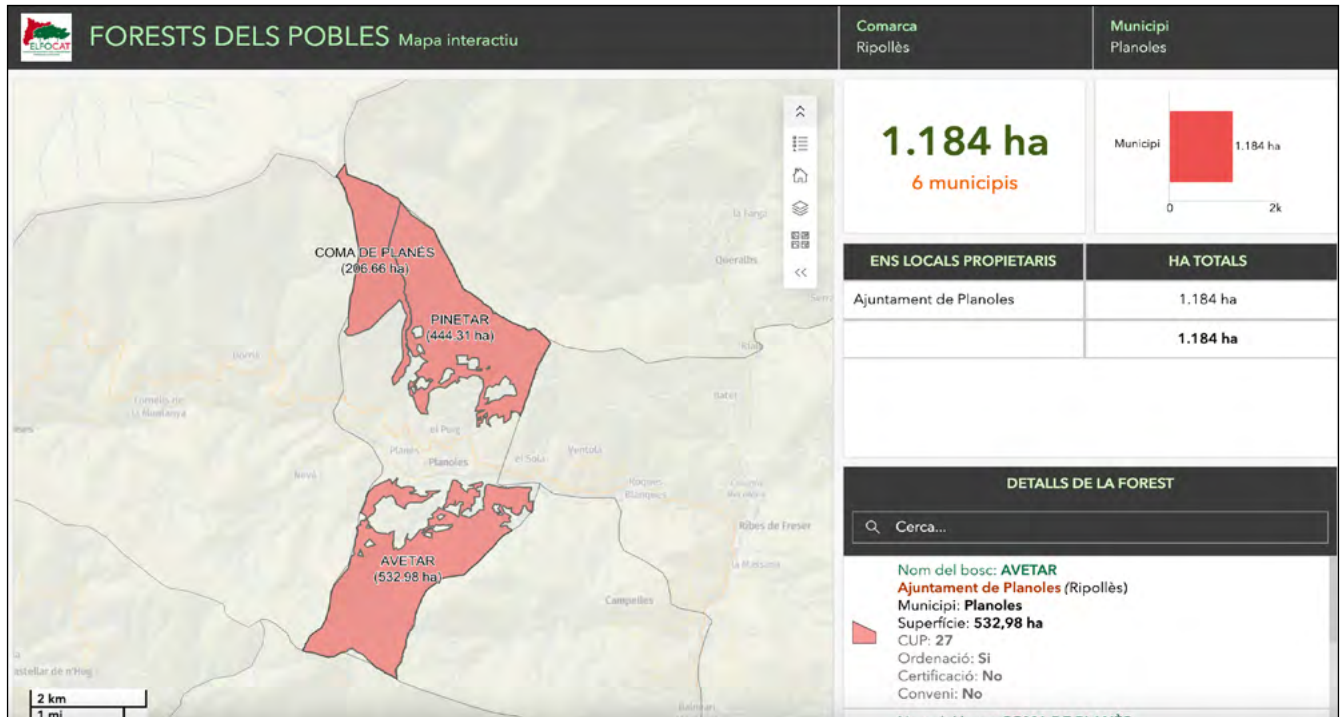

- **Com definirien el paper del seu ens amb relació a la gestió forestal dels terrenys dels quals és propietari?**

En el nostre cas, des de l'Ajuntament hem delegat la gestió forestal d'aquests terrenys al CEINR, el Consorci per a la Protecció dels Espais d'Interès Natural del Ripollès. Hi hem dipositat la màxima confiança i, de fet, n'estem molt contents, de la tasca que s'està duent a terme.

- **Quines accions destacarien, amb relació a aquestes forests?**

Podem fer referència a la creació de diverses reserves forestals en boscos d'elevada maduresa, en una superfície de més de 25 ha, i també la creació del punt d'alimentació suplementària (canyet) per a aus carronyaires com el trençalòs, l'aufrany i el voltor comú, gestionat actualment pel Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser.

Font: visor de forests públiques d'ELFOCAT, on es detallen les forests locals propietat de l'Ajuntament de Planols: Avetar (CUP 27), amb 532,98 ha; Coma de Planès (CUP 42), amb 206,66 ha; Pinetar (CUP 28), amb 444,31 ha, i Casamitjana, no inclosa al Catàleg d'utilitat pública.

• **Quines repercussions econòmiques i beneficis (per a l'entorn, la biodiversitat, la qualitat de vida dels habitants...) se'n deriven, per al territori/municipi, d'aquesta gestió?**

En podem citar nombroses:

- L'obtenció d'ingressos econòmics regulars, fruit de l'activitat silvícola en els boscos de menor valor ambiental.
- El manteniment de la xarxa viària i altres infraestructures per a la prevenció d'incendis forestals.
- El fet de comptar amb masses forestals més sanes i resistentes a fenòmens climàtics extrems.
- La millora d'infraestructures ramaderes, i el manteniment i l'ampliació de pastures d'alta muntanya.
- El seguiment científic d'espècies amenaçades, del qual es deriven mesures de gestió per millorar-ne l'estat de conservació.

Tríptic editat per ELFOCAT

- **Quines són les principals característiques dels territoris de què són propietaris?**

Es tracta d'una massa forestal formada, predominantment, per pinedes de pi roig en transició cap a un bosc mixt caducifoli a les obagues i, en canvi, amb rouredes a les solanes i pinedes de pi negre a les cotes més altes, que van colonitzant els espais secularment ocupats per pastures i conreus. Cal destacar també petits rodals d'avet a la serra de Montgrony.

- **Quines curiositats o anècdotes ens en poden explicar?**

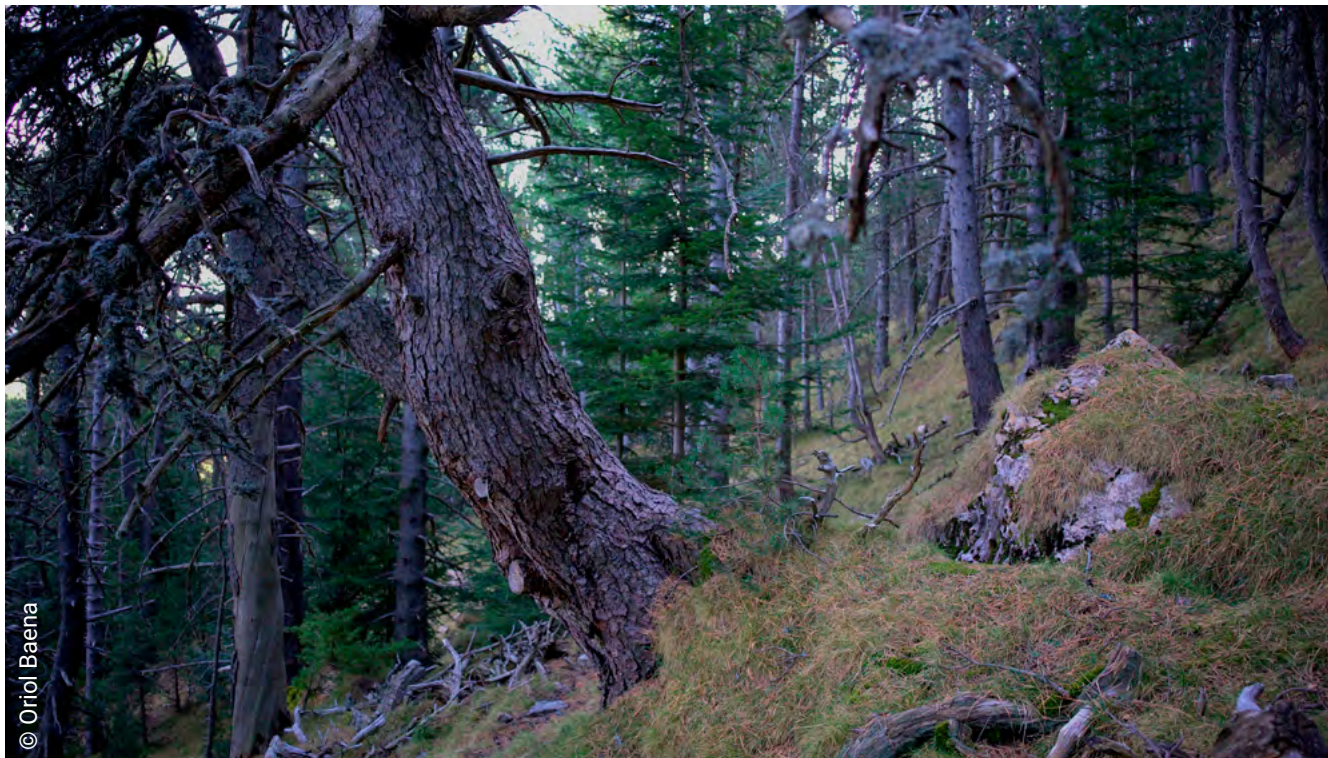
Dins el terme municipal de Planoles, el punt més elevat on es pot arribar en vehicle motoritzat és el collet de les Barraques, un balcó a 1.895 m amb vistes privilegiades del cim del Puigmal, així com de la serra Cavallera i la serra de Mongrony. Just abans del coll, hi trobem el Refugi de Corral Blanc, un indret de parada obligatòria per a tots els excursionistes.

Un altre punt d'interès se situa just davant del nucli del poble, a l'obaga de Roca Aguda, presidida per una formació rocosa de nom homònim que domina la vall. Seguint el torrent en direcció al cim del Costa Pubilla, trobem alguns arbres monumentals com ara l'Avet del Torrent de la Cometa.

© Oriol Baena

Obaga de la serra de Montgrony.

Pineda de pi negre amb avet a l'Avetar.

• **Finalment, com beneficia la població i l'entorn natural el fet que el seu ens estigui associat a ELFOCAT?**

És important amb relació a una millor gestió i el manteniment dels boscos, ja que comptem amb més informació sobre tot tipus de qüestions en aquest àmbit, assessorament... A més, ELFOCAT té una relació més directa amb la resta d'ens i institucions, i gràcies a aquest fet, els municipis amb boscos propis podem sentir-nos-hi més representats quan es tracta d'assolir fites.

David Verge Folia,
alcalde de Planoles

Laura Villena Cucho i Oriol Baena Crespo,
enginyera de forests i tècnic de biodiversitat del CEINR, el
Consorti per a la Protecció dels Espais d'Interès Natural del Ripollès

D'interès

Segons s'indica a la pàgina web de [l'Ajuntament de Planoles](#), aquest municipi del Ripollès, situat a la vall de Ribes, "s'estén en una franja de nord a sud, ocupant transversalment la vall del riu Rigart, que s'obre d'est a oest. Aquesta peculiar disposició fa que el seu territori tingui dues parts ben diferenciades, una a l'obaga, i una altra al solell, cosa que confereix al municipi una gran riquesa i varietat d'espais i formes de vida."

"Aquesta riquesa es veu reforçada per un clima particular, propi de l'alta muntanya mediterrània, caracteritzat pel sol i la humitat que proporcionen les pluges. És un clima propici per al desenvolupament d'una vegetació exuberant, que acull infinitat de formes de vida tant vegetals com animals, algunes excepcionals per la seva raresa, altres últims exemplars d'espècies en perill d'extinció. No és estrany, doncs, que el municipi de Planoles tingui parts del seu terme declarades Espais d'Interès Natural (zones PEIN). Són els Espais de la Serra de Montgrony i el de les Capçaleres del Ter i del Freser, declarat aquest també Parc Natural i Reserva Nacional de Caça. A més, a tocar del terme municipal de Planoles trobem un altre espai protegit: Les Obagues del Rigart."

Orogràficament, Planoles està situat sobre petits plans d'erosió "que han constituït la base de la seva economia agrícola i ramadera, enmig d'un paisatge dominat pels acusats pendents de l'alta muntanya." Avui dia, el municipi el formen els pobles de Planoles i de Planès, a més dels veïnats o nuclis dispersos de Can Fosses, les Casetes, el Molí, Cruells i el Serrat, l'Aspre i el Puig. Del seu patrimoni arquitectònic en destaquen les esglésies romàniques de Sant Vicenç de Planoles i Sant Marcel de Planès.

A la pàgina web de l'Ajuntament es poden trobar referències a espais de coneixença de l'entorn, com ara [La Casa de les Papallones](#), i un ampli índex de propostes per descobrir [a peu el municipi](#), amb itineraris de diferent durada, propostes de grans excursions, rutes per la vall de Ribes i el Ripollès, i també grans itineraris que passen per Planoles. També hi ha propostes per a la pràctica de BTT i els esports d'hivern (l'esquí és la principal activitat d'oci, amb les estacions veïnes de Vall de Núria, La Masella i La Molina).

Amb relació a les forests, cal destacar que bona part de les forests Pinetar CUP 38, ubicada a la solana, i la forest Avetar CUP 27, ubicada a l'obaga, se situen dins d'espais naturals protegits, concretament el Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, i l'Espai d'Interès Natural Serra de Montgrony.

També cal mencionar que, especialment a la CUP Avetar, trobem arbres de grans dimensions que sovint anomenem arbres testimoni. Aquests arbres no es van tallar a les darreres tallades finals com a mostra de la que seria la realitat del bosc si no s'hagués dut a terme aquesta acció. 🌱

COM ASSOCIAR-SE A ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

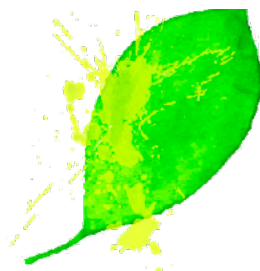
Per ingressar com a soci a ELFOCAT cal ser una entitat local (ajuntament, EMD, consorci, consell comarcal, diputació...) amb propietat forestal pròpia, o bé estar vinculat amb el món forestal, i prendre un acord de l'òrgan de govern competent (en general, el ple de la corporació) amb el qual s'aprova la voluntat de formar part de l'associació i es nomena un representant de l'entitat local en aquesta associació.

Clicant [AQUÍ](#) trobareu un model d'acord de ple. Un cop pres l'acord, el podeu fer arribar a l'adreça d'ELFOCAT:

Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament)
25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

També, a l'apartat "[Accions/Documents](#)" de la pàgina web d'ELFOCAT hi trobareu els estatuts vigents.

FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 7 • Tardor 2025

www.elfocat.cat